

Padělání směnky

Pokud výsledky provedeného dokazování nebylo prokázáno, že obviněný v době, kdy vypisoval na směnce údaje, které byly psány jeho rukou, takto činil s vědomím, že na směnce jsou již padělány podpis a datum vystavení směnky, a tato skutečnost nemá odraz ve skutkových zjištěních, nelze obviněnému klást za vinu, že padělal směnku v úmyslu ji jako pravou udat.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 8 Tdo 653/2006, ze dne 22.6.2006)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v neveřejném zasedání o dovolání obviněného P. T. proti rozsudku Vrchního soudu v Olomouci ze dne 20. 10. 2005, sp. zn. 1 To 82/2004, který rozhodl jako soud odvolací v trestní věci vedené u Krajského soudu v Brně pod sp. zn. 53 T 9/2003, tak, že podle § 265k odst. 1 tr. ř. se zrušuje rozsudek Vrchního soudu v Olomouci ze dne 20. 10. 2005, sp. zn. 1 To 82/2004. Podle § 265k odst. 2 tr. ř. se v rozsahu tohoto zrušení zrušují všechna další rozhodnutí na zrušená rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu. Podle § 265l odst. 1 tr. ř. se Vrchnímu soudu v Olomouci přikazuje, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Z odůvodnění :

Obviněný P. T. byl rozsudkem Krajského soudu v Brně ze dne 30. 6. 2004, sp. zn. 53 T 9/2003, uznán vinným trestným činem padělání a pozměňování peněz podle § 140 odst. 2 alinea 2 tr. zák. ve spojení s § 143 tr. zák. ve znění zákona č. [265/2001](#) Sb. a trestným činem podvodu podle § 250 odst. 1, odst. 3 písm. b) tr. zák. ve stadiu přípravy podle § 7 odst. 1 tr. zák. ve znění zákona č. [265/2001](#) Sb.

Za tyto trestné činy a za sbíhající se trestný čin zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby podle § 148 odst. 1, 2 tr. zák. dílem dokonaným, dílem ve stadiu pokusu podle § 8 odst. 1 tr. zák., kterým byl pravomocně uznán vinným trestním příkazem Městského soudu v Brně ze dne 26. 6. 2001, sp. zn. 10 T 104/2001, byl odsouzen podle § 140 odst. 2 tr. zák. ve znění zákona č. [265/2001](#) Sb., za použití § 35 odst. 2 tr. zák. k souhrnnému trestu odnětí svobody v trvání šesti roků, pro jehož výkon byl podle § 39a odst. 2 písm. c) tr. zák. zařazen do věznice s ostrahou. Podle § 53 odst. 1 tr. zák. mu byl uložen peněžitý trest ve výměře 20.000,- Kč a pro případ, že by tento trest ve stanovené lhůtě nebyl vykonán, byl podle § 54 odst. 3 tr. zák. stanoven náhradní trest odnětí svobody v trvání dvou měsíců. Podle § 55 odst. 1 písm. a) tr. zák. byl obviněnému uložen trest propadnutí věci, a to směnky, na základě které je směnečník V. H., povinen zaplatit Ing. A. T., částku ve výši 600.000,- Kč, a to v B. dne 31. března 1998, na které bylo paděláno datum „8. 12. 97“ a podpis příjemce - akceptanta a výstavce, která je přílohou spisu. Podle § 35 odst. 2 tr. zák. byl zrušen výrok o trestu z trestního příkazu Městského soudu v Brně ze dne 26. 6. 2001, sp. zn. 10 T 104/2001, jakož i všechna další rozhodnutí na tento výrok obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu. Bylo též rozhodnuto o nároku poškozeného.

Vrchní soud v Olomouci jako odvolací soud rozsudkem ze dne 20. 10. 2005, sp. zn. 1 To 82/2004, z podnětu odvolání obviněného P. T. podaného proti shora uvedenému rozsudku v bodě I. podle § 258 odst. 1 písm. b), d), f) tr. ř. v celém rozsahu rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 30. 6. 2004, sp. zn. 53 T 9/2003 zrušil a v bodě II. podle § 259 odst. 3 tr. ř. znovu rozhodl tak, že obviněného P. T. uznal vinným trestným činem padělání a pozměňování peněz podle § 140 odst. 2 alinea 1 tr. zák. ve spojení s § 143 tr. zák., ve znění zákona č. [265/2001](#) Sb., jehož se dopustil skutkem popsáním tak, že „v blíže nezjištěné době přede dnem 7. 2. 2001 na přesně nezjištěném místě vyplnil směnku, na základě které je směnečník V. H., povinen zaplatit Ing. A. T., částku ve výši 600.000,- Kč, a to v B. dne 31. března 1998, na které bylo paděláno datum „8. 12. 97“ a podpis příjemce - akceptanta a výstavce V. H., a ačkoliv věděl, že směnku výstavce nepodepsal, podal u Krajského soudu v Ostravě dne 7. 2. 2001 na základě plné moci jménem žalobkyně Ing. A. T. návrh na vydání směnečného platebního rozkazu na částku 600.000,- Kč s příslušenstvím vůči žalovanému V. H., který doložil prvopisem této směnky“.

Za tento trestný čin byl obviněný odsouzen podle § 140 odst. 2 tr. zák., ve znění zákona č. [265/2001](#) Sb., k trestu odnětí svobody v trvání pěti roků, pro jehož výkon byl podle § 39a odst. 2 písm. c) tr. zák. zařazen do věznice s

ostrahou. Podle § 53 odst. 1 tr. zák. byl obviněnému uložen peněžitý trest ve výměře 20.000,- Kč a podle § 54 odst. 3 tr. zák. mu byl pro případ, že by peněžitý trest ve stanovené lhůtě nebyl vykonán, stanoven náhradní trest odnětí svobody v trvání dvou měsíců. Podle § 55 odst. 1 tr. zák. mu byl uložen trest propadnutí věci, a to shora popsané směnky.

Proti tomuto rozsudku Vrchního soudu v Olomouci podal obviněný P. T. prostřednictvím obhájce Mgr. V. K. z důvodu § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. dovolání, které zaměřil proti výroku v bodě II. rozsudku Vrchního soudu v Olomouci, jímž byl uznán vinným a jímž mu byl uložen trest. Výrok v bodě I. rozsudku Vrchního soudu v Olomouci, kterým byl v celém rozsahu zrušen rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 30. 6. 2004, sp. zn. 53 T 9/2003, odsouzený nenapadl.

Dovolatel poukázal na nesprávnost použité právní kvalifikace trestným činem padělání a pozměňování peněz podle § 140 odst. 2 alinea 1 tr. zák. ve spojení s § 143 tr. zák. zejména proto, že když se měl podle skutkových zjištění tohoto trestného činu dopustit v blíže nezjištěné době přede dnem 7. 2. 2001, nelze vyloučit, že tato trestná činnost mohla být spáchána i přede dnem 1. 1. 1998, kdy nabyla účinnosti novela trestního zákona provedená zákonem č. [253/1997](#) Sb., která podle § 143 tr. zák. zavedla trestně právní ochranu všech cenných papírů a tedy i smének. Pokud by tato skutečnost byla vzata dostatečně do úvahy a byla hodnocena v souladu se zásadou „in dubio pro reo“, měla by vést k závěru, že obviněný nemůže být předmětným trestným činem uznán vinným. Obviněný též zdůraznil, že pokud dospěl odvolací soud k závěru, že se uvedeného trestného činu na základě popsaných skutkových zjištění dopustil tím, že směnku padělal, je tento závěr v rozporu s uvedenými skutkovými zjištěními. Obviněný zmínil, že se v daném případě jedná o tzv. směnku cizí (resp. zastřenou směnku vlastní) a může ji vystavit osoba odlišná od dlužníka i od výstavce. Proto, pokud jiná osoba směnku vyplní, nemůže se z povahy věci jednat o falšování a tedy ani padělání takové směnky, což platí u všech náležitostí kromě podpisu příjemce - akceptanta, neboť v případě jeho zfalšování, by se jednalo o padělání směnky. V návaznosti na tuto skutečnost však obviněný zdůraznil, že ze skutkové věty rozsudku vrchního soudu nevyplývá, že by podpis příjemce a výstavce (V. H.) na směnce padělal obviněný, proto skutková zjištění mohou svědčit pouze pro závěr, že padělanou směnku udal jako pravou, nikoliv že ji padělal. Takto vyjádřené rozdíly o právním posouzení jeho trestného jednání jsou významné potud, zda popsaným jednáním naplnil znaky uvedeného trestného činu podle § 140 odst. 2 alinea 1 nebo alinea 2 tr. zák., avšak s tím, že u obou těchto variant je nutné zkoumat, zda obviněný měl vědomost o tom, že příjemce a výstavce V. H. předmětnou směnku nepodepsal. Obviněný však zpochybnil správnost závěru soudů, že věděl, že předmětnou směnku výstavce a akceptant V. H. nepodepsal, a to pro nedostatky odborného vyjádření Policie ČR ze dne 19. 7. 2002, podle něhož podpisy na směnce nejsou pravými podpisy V. H., které je podle obviněného nepoužitelným důkazem. Jelikož toto odborné vyjádření bylo vypracováno Policií ČR, Správou Jihomoravského kraje, odborem kriminalistické techniky a expertiz a trestní stíhání proti němu bylo vedeno Policií ČR, Správou Jihomoravského kraje, Službou kriminální policie a vyšetřování, odborem hospodářské kriminality, označil ho za důkaz vydaný podjatým orgánem, protože byl vydán stejným orgánem jako byl ten, který konal přípravné řízení, což považoval i ve spojitosti s nálezem Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 35/03, ze dne 25. 6. 2003 v rozporu se zákonem. Obviněný též k tomuto důkazu uvedl, že je procesně nezpůsobilý, neboť k jeho zadání došlo před zahájením trestního stíhání. Jde o postup, který neumožňuje ani ustanovení § 158 odst. 3 písm. b) tr. ř. a je tedy nutné vycházet ze zásad vyjádřených v ustanovení § 160 tr. ř. Na podporu svého závěru o nesprávnosti a nepoužitelnosti uvedeného odborného vyjádření obviněný poukázal na znalecký posudek Mgr. I. V., který byl vypracován na základě jeho zadání po právní moci odsuzujícího rozhodnutí, podle něhož podpisy na směnce psal s vyšší mírou pravděpodobnosti V. H.

V závěru svého dovolání obviněný navrhl, aby Nejvyšší soud České republiky (dále jen Nejvyšší soud) napadený výrok v bodě II. rozsudku Vrchního soudu v Olomouci zrušil podle ustanovení § 265k odst. 1 tr. ř. a podle § 265l odst. 1 tr. ř. přikázal Vrchnímu soudu v Olomouci, aby věc znovu projednal a rozhodl. Obviněný současně požádal, aby předseda senátu Nejvyššího soudu v Brně odložil podle ustanovení § 265o odst. 1 tr. ř. výkon dovoláním napadeného rozhodnutí.

K dovolání obviněného se ve smyslu § 265h odst. 2 tr. ř. písemně vyjádřil státní zástupce činný u Nejvyššího státního zastupitelství (dále jen státní zástupce), který ve svém stanovisku po shrnutí okolností, za nichž obviněný dovolání podal, poukázal na to, že je zřejmé, že námitkami týkajícími se procesní nepoužitelnosti odborného vyjádření, jakož i argumentací posudkem znalkyně Mgr. V. není zmiňovaný (ani žádný jiný) dovolací důvod obsahově naplněn. Pokud jde o námitku, že se měl obviněný trestného činu dopustit v době přede dnem 7. 2. 2001, přičemž nelze vyloučit, že se tak stalo přede dnem 1. 1. 1998, což je rozhodující z pohledu zmiňované novely trestního zákona, bylo jednoznačně prokázáno, že dne 8. 12. 1997 (ani v žádném jiném termínu) poškozený nepodepsal mandátní smlouvu ani směnku a obviněný udal předmětnou padělanou směnku až dne 7. 2. 2001. Z logiky věci je proto zřejmé, že k vlastnímu padělání mandátní smlouvy i směnky došlo ke dni 7. 2. 2001, tedy k datu výrazně se blížícímu termínu udání směnky, a nikoli k datu před účinností novely trestního zákona č. [253/1997](#) Sb. dne 1. 1. 1998. Za tohoto stavu zhodnotil

dovolání obviněného P. T. jako zjevně neopodstatněné a jako takové je navrhl odmítnout podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. Pokud by obviněný P. T. předmětnou směnku padělal ještě před účinností novely zákona č. [253/1997](#) Sb., nemohl být trestný čin před tímto datem dokonán, neboť za účinnosti zmiňované novely trestního zákona, tj. po 1. 1. 1998 obviněný prokazatelně padělanou směnku přechovával a jako pravou ji udal dne 7. 2. 2001, což bylo v době, kdy již jeho jednání naplnilo všechny zákonné znaky skutkové podstaty trestného činu podle § 140 odst. 2 alinea 2 tr. zák. ve spojení s § 143 tr. zák. Je totiž zřejmé, že v tomto případě by projednání dovolání nemohlo zásadně ovlivnit postavení obviněného a otázka, která by měla být z podnětu dovolání řešena, nemá po právní stránce zásadní význam. Učinil proto i alternativní návrh, aby dovolání bylo odmítnuto podle § 265i odst. 1 písm. f) tr. ř.

Nejvyšší soud poté, co shledal, že dovolání je přípustné podle § 265a odst. 1, 2 písm. a) tr. ř., bylo podáno osobou oprávněnou [§ 265d odst. 1 písm. b), odst. 2 tr. ř.], v zákonné lhůtě a na místě, kde lze podání učinit (§ 265e odst. 1, 2 tr. ř.) a že je v souladu s označeným dovolacím důvodem podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., jelikož obviněný svými argumenty v části dovolání směřoval proti právní otázce, když zpochybnil závěr soudu o naplnění znaků kvalifikované skutkové podstaty trestného činu padělání a pozměňování peněz podle § 140 odst. 2 alinea 1 tr. zák. ve spojení s ustanovením § 143 tr. zák., přezkoumal ve smyslu § 265i odst. 3 tr. ř. zákonnost a odůvodněnost těch výroků rozhodnutí, proti nimž bylo dovolání podáno a shledal, že dovolání je ohledně takto uplatněných námitek důvodné.

Ve vztahu k výhradám v dovolání relevantně uplatněným je potřeba nejprve zmínit, že trestného činu padělání a pozměňování peněz podle § 140 odst. 2 tr. zák. se dopustí ten, kdo padělá nebo pozmění peníze v úmyslu udat je jako pravé nebo platné a nebo jako peníze vyšší hodnoty (alinea 1), nebo ten, kdo padělané nebo pozměněné peníze udá jako pravé (alinea 2). Podle § 143 tr. zák. ochrana podle § 140 až § 142 tr. zák. se poskytuje též penězům jiným než tuzemským, tuzemským a cizozemským bezhotovostním platebním prostředkům, jakož i tuzemským a cizozemským cenným papírům. Směnka je tuzemským cenným papírem, jejíž náležitosti a způsob jejího použití jsou upraveny v zákoně č. [191/1950](#) Sb., směnečném a šekovém (dále jen „zák. č. [191/1950](#) Sb.“), a proto na ni dopadá ustanovení § 143 tr. zák., jímž byla rozšířena ochrana podle § 140 až § 142 tr. zák. před paděláním a pozměňováním na tuzemské a cizozemské bezhotovostní platební prostředky a dále na všechny tuzemské a cizozemské cenné papíry novelou trestního zákona provedenou zákonem č. [253/1997](#) Sb. účinnou od 1. 1. 1998. Prostřednictvím tohoto ustanovení byly do 31. 12. 1997 chráněny mimo cizozemských peněz, jejichž ochrana byla v novém znění zachována, jen tuzemské a cizozemské cenné papíry hromadně vydané, které zněly na majitele nebo byly rubopisem převoditelné, a šeky.

Podle skutkových zjištění popsanych v rozsudku vrchního soudu se obviněný činu dopustil v blíže nezjištěné době přede dnem 7. 2. 2001 tak, že na přesně nezjištěném místě vyplnil směnku, na základě které je směnečník V. H., povinen zaplatit Ing. A. T. částku ve výši 600.000,- Kč, a to v B. dne 31. března 1998, na které bylo paděláno datum „8. 12. 97“ a podpis příjemce – akceptanta a výstavce V. H., a ačkoliv věděl, že směnku výstavce nepodepsal, podal u Krajského soudu v Ostravě dne 7. 2. 2001 na základě plné moci jménem žalobkyně Ing. A. T. návrh na vydání směnečného platebního rozkazu na částku 600.000,- Kč s příslušenstvím vůči žalovanému V. H., který doložil prvopisem této směnky.

Jestliže vrchní soud narozdíl od soudu prvního stupně tento skutek právně posoudil jako trestný čin padělání a pozměňování peněz podle § 140 odst. 2 alinea 1 tr. zák. a podle tzv. právní věty tak rozhodl v podobě, že obviněný tuzemský cenný papír padělal v úmyslu udat jej jako pravý, nezabýval se otázkou, zda je možné trestné jednání obviněného takto právně posoudit, když se obviněný měl podle skutkových zjištění činu dopustit „přede dnem 7. 2. 2001“. Jak obviněný v rámci svého dovolání správně namítá, takto vyjádřený časový údaj dobu spáchání činu konkrétně nevymezuje, ale zasazuje ji do doby před uvedeným datem. Takovýmto způsobem určení času připouští, že čin mohl být spáchán kdykoliv přede dnem 7. 2. 2001, a může proto zahrnovat i dobu předcházející účinnosti zák. č. [253/1997](#) Sb. Z obsahu údajů na směnce vyznačených, lze takový závěr považovat za logický, vzhledem k tomu, že u údaje „datum vystavení směnky“ je uveden den 8. 12. 1997.

Významnou se doba spáchání činu stala teprve až v souvislosti s rozhodnutím odvolacího soudu, který změnil původní právní kvalifikaci znějící na § 140 odst. 2 alinea 1 tr. zák., a proto je vhodné v této souvislosti zdůraznit, že ve smyslu § 16 odst. 1 tr. zák. dobu, kdy byl čin spáchán, zásadně určuje okamžik dokonání trestného činu. U trestného činu podle § 140 odst. 2 alinea 1 tr. zák. ve variantě, jímž byl obviněný uznán vinným, je to okamžik, kdy došlo k paděláním směnky. Za padělání se přitom považuje, s přihlédnutím k okolnostem, za nichž byl čin v projednávané věci spáchán, uvedení nepravdivých skutečností do směnky s cílem, aby jí bylo užito jako pravé. Tímto okamžikem totiž došlo k následku předpokládanému v ustanovení § 140 odst. 2 alinea 1 tr. zák. v návaznosti na ustanovení § 143 tr. zák.

Jestliže je časové vymezení skutku vyjádřeno shora uvedeným způsobem, nelze vyloučit možnost, že obviněný nepravdivé údaje na směnce mohl vyplnit i přede dnem 1. 1. 1998, a v důsledku toho vznikají pochybnosti, zda na takto právně posouzený čin dopadá právní úprava zakotvená v ustanovení § 143 tr. zák. Odvolací soud, přestože

jednání obviněného nově podle § 140 odst. 2 alinea 1 tr. zák. právně posoudil, se otázkou trestnosti činu v těchto souvislostech vůbec nezabýval.

Tyto pochybnosti však nenastávají ve vztahu k právní kvalifikaci podle § 140 odst. 2 alinea 2 tr. zák., (podle níž bylo trestné jednání obviněného kvalifikováno rozsudkem soudu prvního stupně), neboť předmětný čin spočíval v tom, že obviněný padělanou směnku podal u Krajského soudu v Ostravě dne 7. 2. 2001. Takto určená doba činu, který byl v tomto okamžiku spáchán, nebrání použití právní kvalifikace ve vztahu k ustanovení § 143 tr. zák., protože nepřesahuje až do doby před účinností zák. č. [253/1997](#) Sb.

Ve vztahu k právní kvalifikaci podle § 140 odst. 2 alinea 1 tr. zák., podle níž skutek, jímž obviněného uznal vinným, kvalifikoval odvolací soud, který se neztotožnil s právní kvalifikací podle § 140 odst. 2 alinea 2 tr. zák., je vhodné uvést následující skutečnosti :

Zákon č. [191/1950](#) Sb. a ani jiná právní norma nepředepisují, že je to osoba výstavce, kdo musí náležitosti na směnce vyplnit, a proto je z hlediska platnosti směnky nevýznamné, zda veškeré obsahové náležitosti vyplnil výstavce nebo kdokoliv jiný. Z tohoto důvodu není ve vztahu k trestní odpovědnosti obviněného za spáchání trestného činu padělání a pozměňování peněz podle § 140 odst. 2 tr. zák., za použití § 143 tr. zák. rozhodné, že obviněný na směnce, kde bylo předtištěno označení, že jde o směnku a bezpodmínečný příkaz zaplatit (§ 1 bod 1. a 2. zák. č. [191/1950](#) Sb.), vlastní rukou vypsál údaje o jménu směnečníka, údaj o místě, kde má být placeno a jméno toho, komu má být placeno.

Směnečník (trasát) je osobou, bez níž není směnky cizí, neboť na trasáta směřuje příkaz výstavce směnky k placení. Směnečník je dlužníkem, ovšem velmi latentním, a teprve svým dalším právním úkonem se trasát stane přímým dlužníkem ze směnky. Tímto dalším úkonem je přijetí směnky, tím se stává směnečník příjemcem, neboli akceptantem. Pokud jde o uvedení směnečníka na směnce, není v zákoně žádné pravidlo a postačí zcela, je-li vůbec směnečník na směnce označen. Není proto nutné, aby směnečník byl označen svým správným a úplným jménem. Platnosti směnky by ostatně nevadil ani směnečník neexistující, zcela vymyšlený. Podpis výstavce jako tvůrce směnky a prvního hybatele, který založí celou řadu dalších směnečných práv, je nezastupitelný. Bez výstavce není směnky. Zákon předpokládá jako minimum jen podpis výstavce, i když je žádoucí i jeho bližší identifikace. Výstavce tedy není přímým dlužníkem, ale podle § 9 zák. č. [191/1950](#) Sb. odpovídá za přijetí směnky (pokud tuto odpovědnost v doložce na směnce nevyloučil) a také za zaplacení směnky. Datum vystavení směnky je časový údaj, který je významný z mnoha hledisek, např. od něj běží úročení směnky a není nutné, aby tento podpis odpovídal realitě, tedy ante či post datování směnky není důvodem její neplatnosti (Kovařík, Z.: Směnka a šek v České republice 4. vydání. Praha: C. H. Beck, 2001. s. 80,81.).

Soud prvního stupně své závěry ve vztahu k jím užitě právní kvalifikaci vysvětlil a na straně 11 svého rozhodnutí uvedl, že se nepodařilo prokázat, kdo na směnce padělal podpisy poškozeného V. H. a datum 8. 12. 1997, ani kdo padělal podpis poškozeného na mandátní smlouvě, a proto obviněnému za vinu kladl pouze to, že na směnce, za situace kdy věděl, že tyto údaje jsou padělané, podal návrh na vydání směnečného platebního rozkazu Krajskému obchodnímu soudu v Ostravě. Je tudíž patrné, že soud prvního stupně na podkladě provedeného dokazování ve svých úvahách nedovožoval, že obviněný údaje na směnce, které nepochybně vyplnil sám a svou vlastní rukou, vypsál v době, kdy na této směnce byly vepsány padělané údaje.

V této souvislosti je vhodné poukázat na obsah provedených důkazů, neboť ve věci byla za účelem objasnění této okolnosti opatřena výpověď obviněného a poškozeného. Obviněný v rámci své obhajoby uvedl (str. 3 rozsudku soudu druhého stupně, a výpověď obviněného na č. l. 182 spisu), že směnku vypsál v době, kdy na ní nebylo datum ani podpisy poškozeného V. H. a poslal ji poškozenému poštou, protože se nemohli osobně setkat, a poškozený mu ji vrátil s vyplněným datem a podepsanou. Poškozený V. H. v rámci své výpovědi uvedl, že o existenci této směnky nic neví a ve vztahu k ní nesdělil žádné informace. Obdobně další svědci ve věci vyslechnutí o ní nic nevěděli a o okolnostech jejího vzniku neuvedli žádné skutečnosti (č. l. 182 a násl. spisu a str. 3-5 rozsudku soudu prvního stupně).

Odvolací soud na str. 6 svého rozhodnutí ke změně právní kvalifikace uvedl, že „...z kontextu celkového jednání obviněného dovozuje, že o nepravosti podpisu a data na předmětné směnce obviněný věděl, a jestliže pak doplnil další údaje sám, tak došlo tedy jeho podílem k vytvoření tohoto padělaného cenného papíru..., pokud se jedná o právní hodnocení jednání obviněného, je nesprávně označeno v rozsudku soudu prvního stupně jako jednání uvedené v § 140 odst. 2 alinea 2 tr. zák. když na protiprávní jednání obviněného dopadá alinea 1 cit. ustanovení...“. Je tudíž zřejmé, že odvolací soud pouze na základě této úvahy shledal, že obviněný naplnil znak, že směnku „padělal“, jak má na mysli ustanovení § 140 odst. 2 alinea 1 tr. zák., aniž by podrobněji tuto změnu právního posouzení vysvětlil. Nelze přitom odhlédnout ani od skutečnosti, že nově užitá právní kvalifikace nekoresponduje s popsávanými skutkovými

zjištěními, neboť výsledky provedeného dokazování bylo podle popsaného skutku prokázáno to, že obviněný v blíže nezjištěné době přede dnem 7. 2. 2001 na přesně nezjištěném místě vyplnil směnku, na které bylo paděláno datum „8. 12. 97“ a podpis příjemce – akceptanta a výstavce V. H., a ačkoliv věděl, že směnku výstavce nepodepsal, podal u Krajského soudu v Ostravě dne 7. 2. 2001 na základě plné moci jménem žalobkyně Ing. A. T. návrh na vydání směnečného platebního rozkazu.

Nejvyšší soud s ohledem na vyjádřené právní úvahy a okolnosti vycházející ze skutkových zjištění shledal, že i když obviněný na směnce údaje, které je nutné z hlediska § 1 zák. č. 191/1950 Sb. považovat za podstatné náležitosti (§ 1 bod 3., 4., 5. a 6. zák. č. 191/1950 Sb.) vyplnil sám, tedy všechny náležitosti kromě data „8. 12. 97“ a podpisu příjemce – akceptanta a výstavce, nelze jejich vyplnění obviněným podřadit pod znak skutkové podstaty trestného činu padělání a pozměňování peněz podle § 140 odst. 2 tr. zák. „padělá nebo pozmění“. Navíc výsledky provedeného dokazování nebylo zjištěno ani to, že by tyto údaje byly nepravdivé.

Z hlediska trestní odpovědnosti obviněného za uvedený trestný čin je možné za významné považovat jen ty náležitosti, které nebyly napsány V. H., jehož jméno obviněný na směnce vepsal k údajím o osobě směnečníka.

Z těchto skutečností lze shledat, že není vyloučeno, aby jednání pachatele, který již předtištěné údaje tiskopisu směnky neoprávněně doplnil o ostatní náležitosti potřebné k tomu, aby se jednalo o platnou směnku, bylo paděláním takové směnky ve smyslu § 140 odst. 2 alinea 1 tr. zák. za použití § 143 tr. zák. Lze proto též připustit, že z hlediska trestní odpovědnosti za tento trestný čin by bylo nevýznamné, pokud by obviněný při vystavování směnky na ní sám vyplnil jen část údajů, když na tiskopisu směnky někdo jiný zfalšoval podpis výstavce a akceptanta směnky. Taková situace by mohla nastat v dané trestní věci jen tehdy, kdyby již takový údaj na směnce existoval v době, kdy ji obviněný vypisoval, anebo ho s vědomím obviněného do tiskopisu uvedla jiná osoba, např. spolupachatel (přiměřeně k tomu viz usnesení Nejvyššího soudu ze dne 8. 2. 2005, sp. zn. 7 Tdo 154/2005, uveřejněné pod č. T-778 v Souboru trestních rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR, r. 2005, č. 14).

V dané trestní věci však ani v popisu skutku, jak jej vyjádřil ve svém rozhodnutí odvolací soud, ale ani z provedeného dokazování nelze spolehlivě učinit závěr, že obviněný v době, kdy do směnky sám vlastní rukou vypisoval prokázané údaje, tak činil za situace, kdy věděl, že před ním na směnce někdo jiný vyplnil nepravdivé údaje a obviněný v tomto okamžiku věděl, nebo vědět mohl, že tyto údaje byly zfalšovány, což koresponduje se závěrem soudu prvního stupně, podle kterého se nepodařilo prokázat, kdo na směnce padělal podpisy poškozeného V. H. a datum 8. 12. 1997, ani kdo padělal podpis poškozeného na mandátní smlouvě. Dokazování ani skutková zjištění nesvědčí proto, že by obviněný jednal za součinnosti s jinou osobou.

Pokud však výsledky provedeného dokazování nebylo prokázáno, že obviněný v době, kdy vypisoval na směnce údaje, které byly psány jeho rukou, takto činil s vědomím, že na směnce jsou již padělány podpis a datum vystavení směnky, a tato skutečnost nemá odraz ve skutkových zjištěních, nelze obviněnému klást za vinu, že padělal směnku v úmyslu ji jako pravou udat, a tedy, že naplnil skutkovou podstatu trestného činu padělání a pozměňování peněz podle § 140 odst. 2 alinea první, tr. zák., jak bez potřebných podkladů dovodil odvolací soud.

Nejvyšší soud na základě všech takto uvedených úvah a závěrů dospěl k závěru, že rozsudek Vrchního soudu v Olomouci ze dne 20. 10. 2005, sp. zn. 1 To 82/2004 nemůže obstát, protože jím učiněné právní závěry jednak nemají podklad ve skutkových zjištěních a pro nepřezkoumatelnost tohoto rozhodnutí při velmi stručném odůvodnění týkajícího se naplnění formálního znaku „padělal“ u trestného činu padělání a pozměňování peněz podle § 140 odst. 2 alinea 1 tr. zák. za použití § 143 tr. zák., a to jak po stránce objektivní, tak i subjektivní, nelze spolehlivě určit, zda obviněný tuto skutkovou podstatu naplnil po všech stránkách. Odvolací soud se rovněž nezabýval ani tím, zda skutkové zjištění, že obviněný čin spáchal blíže nezjištěného data přede dnem 7. 2. 2001, vzhledem k účinnosti zák. č. 253/1997 Sb. od 1. 1. 1998, na tuto právní kvalifikaci ve smyslu § 143 tr. zák., dopadá. Protože obě tyto okolnosti vzbuzují vážné pochybnosti o správnosti jejího použití, rozhodl Nejvyšší soud tak, že toto rozhodnutí podle § 265k odst. 1 tr. ř. zrušil v celém rozsahu, podle § 265k odst. 2 tr. ř. v rozsahu tohoto zrušení zrušil též všechna další rozhodnutí na zrušená rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu a podle § 265l odst. 1 tr. ř. Vrchnímu soudu v Olomouci přikázal, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Po zrušení uvedeného rozhodnutí se trestní věc obviněného P. T. vrací do stádia odvolacího řízení a na vrchním soudu bude, aby věc v intencích podaného odvolání projednal a vypořádal se s námitkami obviněného v souladu s názory nyní Nejvyšším soudem vyslovenými.

Nejvyšší soud na základě doposud provedeného dokazování sám neshledal potřebu, provádět další dokazování, a

proto jeho doplnění sám neukládá. Rozsah provedení dokazování je plně postačující pro použití právní kvalifikace podle § 140 odst. 2 alinea 2 tr. zák., a ve vztahu k ní je možné o vině obviněného rozhodnout na podkladě těch důkazů, které ve věci byly zajištěny a v řízení před soudem prvního stupně provedeny. Způsob, jakým se soud prvního stupně s provedenými důkazy vypořádal, lze ve vztahu k jím užití právní kvalifikaci i nadále považovat za uspokojivý a dostačující, neboť bylo dostatečně prokázáno, že obviněný „padělanou směnku udal jako pravou“.

Pokud by však odvolací soud i nadále uvažoval o právní kvalifikaci podle § podle § 140 odst. 2 alinea 1 tr. zák., nemůže ji použít bez toho, aniž by dokazování nedoplnil, a to nejen ve směru upřesnění doby, kdy byly nepravé údaje do směnky padělány, event. kdy se o tom, že byly padělány jinou osobou, obviněný dověděl tak, aby byly shora naznačené pochybnosti ve vztahu k otázce účinnosti ustanovení § 143 tr. zák. odstraněny, ale dalším dokazováním by bylo nutné objasnit doposud ničím nepodložený závěr, že obviněný „padělal směnku, aby ji udal jako pravou“, tedy že naplnil znaky této skutkové podstaty po formální stránce, a to z hlediska k ní se vztahujícího úmyslu, jak je výše podrobně rozvedeno.

Na závěr dovolací soud považuje za vhodné pro úplnost vyjádřit, že pokud obviněný ve svém dovolání poukazoval na nedostatky týkající se odborného vyjádření Policie ČR ze dne 19. 7. 2002, jednalo se o námitky, které svým obsahem nedopadaly na dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., ale nebyly způsobilé naplnit ani žádný jiný v zákoně vymezených dovolací důvod, neboť jimi byly vznášeny výhrady proti procesní způsobilosti uvedeného důkazu a rovněž bylo poukazováno na nedostatky při posouzení jeho věrohodnosti ve smyslu § 2 odst. 6 tr. ř. Nejvyšší soud se jimi proto nemohl zabývat ani dovolání obviněného v této části přezkoumávat.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Trestní odpovědnost \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Oběť trestného činu](#)
- [Dohoda o vině a trestu](#)
- [Zajištění nároku poškozeného](#)
- [Práva obviněného \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vydání příkazu k dodání do výkonu trestu](#)
- [Neoprávněná činnost pro cizí moc](#)
- [Kvalifikace skutku](#)
- [Odnětí věci rozhodujícímu soudci \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Náhradní trest](#)
- [Výkon trestu](#)